

Andersen-Ksenija:

O grdi mladi rački.

ilo je poleti, ko je tako čudovito lepo tam zunaj na deželi. Žito se je svetilo zlato-rumeno, oves zeleno in po travnikih je ležalo dehteče seno v visokih kopicah. Vmes se je na dolgih rdečih nogah sprehajala štorclja in je klepetala »po egiptčansko«, kajti tega jezika se je bila naučila še od svoje matere.

Sredi te divote je udobno ležala v solnce stara graščina. Obkoljevali so jo globoki jarki in od zidovja pa prav do vode je rasel lapuh, tako bohotno, da bi pod njim lahko dete stalo pokonci. V tej zeleni gošči je bilo kot v temni hosti. Tu je sedela raca na svojih jajcih in je pridno valila. Sicer je bila že sita dolgega sedenja in dolgčas ji je bilo v tej samoti. Drugim racam se je zdelo prijetneje plavati po jarkih kakor sedeti pod lapuhom in ščebetati.

Slednjič je popokala lupina za lupino in iz vsakega jajca je pogledala račka in je vpila »Čip! Čip!« — »Kvak! Kvak!« je odgovarjala mati, pa je mladice pomagala iz lupine. To so debelo gledale na vse strani pod zeleno streho! Mati jim je to dovolila, saj je zeleno zdravo za oči.

»Joj, kako je svet širok!« so se čudile, kajti zdaj so imele res več prostora ko v jajcih.

»Ali mislite, da je to ves svet?« se je smehljala mati. — »Le malo počakajte, pa vam pokažem še kaj več sveta. Ali ste že vse zlezele iz jajčec? Ne, glejte, največje jajce leži še vedno v gnezdu. Kako dolgo bo še trajalo? Sita sem že večnega sedenja.« — Vendar je šedla majka varno nazaj v gnezdo.

»No, kako je?« jo je vprašala stara raca, ki se je priguncala na obisk.

»Hvala, bi že bilo. — Zadnje jajce se noče odpreti. Predolgo mi že traja,« je zavzdihnila mati. »A poglej ostale: ali niso najljubkejše račke na svetu? Popolnoma so očetu podobne.«

»Pokaži no tisto jajce, ki se noče odpreti!« je dejala stara raca. »Stavila bi, da je purje jajce. Poznam take stvari iz lastne skušnje. Tudi jaz sem nekoč tako izvalila in sem imela potem z mladičem od sile brige in skrbi. Premisli, nisem ga mogla spraviti v vodo. Ščebetala sem, vabila in prosila — pa vse zaman. Daj, da si ga ogledam!«

»I seveda, to je purje jajce! Kar pusti ga, ti svetujem. Rajši nauči druge plavati.«

»Še malo bom počakala,« je dejala mati.

»Kakor misliš,« se je obrnila stara raca in odšla.

Slednjič je jajce res počilo. »Čip! čip!« je dejal mladiček in se je pretegnil. Bil je velik in grd. Mati si ga je ogledala od vseh strani in je zmajala z glavo. »Joj, joj, kako si velik in močan! Tak ni nihče izmed tvojih bratcev in sestic!« Na tihem si je pa raca mislila: Tisto s purjim jajcem bo že res. No, bomo še videli! Toda v vodo mora, če bi ga morala sama pahniti vanjo!«

In tedaj je peljala raca svojo družinico iz zelene gošče navzdol, na toplo solnce, do vode. Pljusk! je skočila v vodo in zaklicala: »Kvak! Kvak!« In račka za račko je pljusnila za njo, da se jim je zgrnila voda nad glavo. Toda takoj so se prikazale račke na površju in so hrabro veslale s svojimi nožicami. Ona grda siva račka je bila sredi med njimi.

»Ne, ta pa že ni pura!« se je razveselila mati. »Le pogledati jo je treba, kako giblje z nožicami in kako se ravno drži. Ta je moje krvi! Saj tudi ni tako strašno grda, če jo natančneje pogledam.«

»Kvak, kvak,« je potem poklicala mladiče, ko so se naužili vode. »Zdaj pa brž na suho, da vam pokažem svet in vas predstavim na dvorišču. Toda tesno se me držite, da vas kdo ne pohodi in pa čuvajte se mačke!«

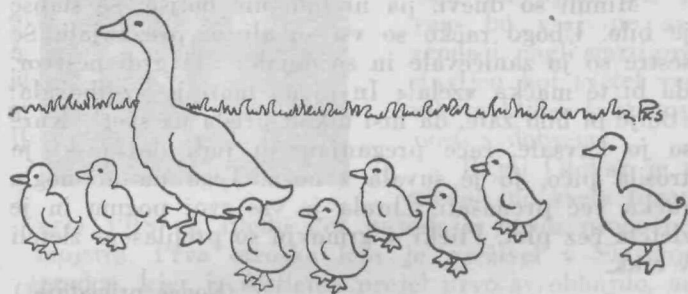
Pa jih je odvedla na dvorišče. Tam je bil baš velik dirindaj, kajti dve družini sta se trgali za jeguljino glavo, toda koncem koncev jo je odnesla prežeča mačka.

»Dà, glejte otroci, tako je življenje!« je dejala raca in si obrisala kljun, kajti njej sami so se cedile sline po ribji glavi. Zdaj pa naprej in pokažite, da

znate živeti. Oni stari raci se lepo poklonite! Ona je najimenitnejša na dvorišču in španskega pokolenja. Le pogledjte, na nogi ima rdečo krpo; to je najvišje odlikovanje za raco. Tako, tako — nožice lepo obrnite navzven; dobro vzgojena račka si nikoli ne stopa na prstke. Lepo se poklonite in recite: „kvak'«

Račke so ubogale, vendar so jih druge race gledale po strani in so dejale: »Že spet nov drobiž. Kot da ni že nas itak dovolj! In, jojmene, kako grda je ena! Te pa ne bomo trpele med seboj!« — In ena izmed rac je priletela, pa je šavsnila ubožico za vrat.

»Pustite jo v miru!« jo je branila mati, »saj nikomur nič noče!«

»Ah kaj, velika je in grda!« se je usajala druga zlobna raca, »treba jo je zato kaznovati!«

»Vse so prav srčkani otroci,« je materi milostno pokimala stara raca z rdečo krpo na nogi. — »Vse prav srčkane in ljubke, razen tiste tam. No, upajmo, da se tudi ta spremeni v svoje dobro.«

»Dà, dà, vaša milost, lepa ni,« je dejala mati, »a brihtna je in plava, plava, skoro bi dejala, da boljše ko vse ostale. Bo že s časom postala vitkejša. Nima še pravih oblik, ker je tičala predolgo v jajcu.« In je majka božala po grdi rački in ji gladila perje.

»Gotovo je racman? Pri moških pa ne gledamo toliko na lepoto,« se je še tolažila mati. »Mislim, da bo postal zelo močan in si bo dobro znal pomagati v življenju.«

»Drugi malčki so prav srčkani,« je ponovila ona imenitna raca. »Zdaj si pa mislite, da ste tu doma. Če

bi slučajno našle črva ali jeguljino glavo, mi jo lahko prinesete.«

Mati raca se je s svojimi otroki kmalu udomačila; le ono ubogo račko, ki je zlezla zadnja iz jajca in ki je bila tako grda, so druge race suvale, preganjale in celó kurja družina jo je zaničevala.

»Nestvor je!« v tem so se strinjali vsi. Celó puran, ki je bil prišel z ostrogami na svet in se je zdel sam sebi ko cesar, se je napihnil kot jadrnica v vetru, zavozil naravnost proti ubogi rački in glava mu je bila kar rdeča same jeze. Kam naj zbeži uboga živalca, kam naj se skrije? Ah, grenko je biti grd in v posmeh celemu dvorišču.

Minuli so dnevi, pa ni bilo nič boljše. Še slabše je bilo. Ubogo račko so vsi suvali in preganjali. Še sestre so jo zaničevale in so dejale: »Ti grdi nestvor, da bi te mačka vzela!« In njena mati je vzdihovala: »Bolje bi bilo zate, da nisi nikoli prišla na svet!« Kure so jo kavsale, race preganjale in tudi dekla, ki je trosila pičo, jo je suvala z nogo. Tega pa ni mogla račka več prenašati. Zbrala je ves svoj pogum in je zletela čez plot. Ptički v grmovju so preplašeni zleteli v zrak.

(Konec prihodnjič.)

Danilo Gorinšek:

Zvezde.

*Iz višin milijon zvezdâ —
angeli zro iz neba.*

*To oči jim lesketajo,
da vsakogar prepoznajo:*

*kdor tedaj doma še ni,
— naj se še tako solzi —*

v črno knjigo vpisan bo.

Ko Miklavž bo gledal v njo,

za poredneža izve,

mimo vaše hiše gre.